



**DEN NORSKE  
LEGEFORENING**

Til landsstyret

Deres ref.:

Vår ref: SAK2020003414

Dato: 06-05-2020

## **Sak 12 - Godkjenning av styrets årsberetning og regnskap for SOP for 2019**

Vedlagt følger styrets årsberetning og regnskap for Sykehjelps- og pensjonsordninger for leger for 2019.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Årsberetningen godkjennes. Regnskapet, som viser et årsoverskudd på kr 8 620 022 godkjennes og fastsettes som stiftelsens regnskap for 2019.

Med vennlig hilsen  
Den norske legeforenings sentralstyret etter fullmakt

Geir Riise  
generalsekretær

Erling Bakken  
økonomidirektør

[Dokumentet er godkjent elektronisk](#)



Sykehjelps- og  
pensjonsordningen for leger

## ÅRSBERETNING

2019

### Virksomhetens art og sted

Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) har som formål å yte økonomiske bidrag ved sykdom og pensjonering for leger og deres etterlatte. Ordningen er organisert som en stiftelse og står under tilsyn av Arbeids- og sosialdepartementet.

Det ytes sykehjelp ved arbeidsuførhet og stønad under permisjon i forbindelse med nedkomst og adopsjon til privatpraktiserende leger. Ordningen yter også pensjoner og stønad til etterlatte når et medlem av ordningen faller fra. Videre støtter SOP kollektive sykdomsforebyggende og sosiale tiltak samt forskning på områder som er innenfor SOPs interesseområde.

SOP har adresse i Akersgaten 2 i Oslo.

### Redegjørelse for årsregnskapet

#### Hovedoppgaver i 2019

SOPs styre startet i 2018 på et omfattende arbeid med å se på grunnleggende premisser for rettigheter i SOP. Spesielt gjaldt dette spørsmål knyttet til vilkår for medlemskap i ordningen, og hvilke rettigheter tidligere medlemmer og deres etterlatte skal ha. Søknader om både sykehjelp og uførepensjon fra leger som har mistet sin autorisasjon, aktualiserte behovet for å presisere vedtektene slik at feiltolkninger kan unngås.

Styret besluttet videre å innføre to nye ytelser: *Svangerskapspenge* og *Pleiepenge for pleie av nærstående i livets slutfase*. Det forventes ikke at inkludering av disse ytelsene vil få store økonomiske konsekvenser for SOP. Det antas å bli få tilfeller av pleiepenge årlig for pleie av pårørende i livets slutfase. For de få leger som opplever å måtte avbryte legevirksomheten fordi denne medfører dokumentert risiko for svangerskapet, vil ytelsen svangerskapspenge ha stor betydning. Kompensasjonen vil i mange tilfeller trolig erstatte sykehjelpsutbetalinger fra ordningen.

SOPs styre har videreført sitt strategiske arbeid med å se på ordningens fremtid og kapitalbehov. I den forbindelse har styret kommet til at ytelsen engangsstønad ved død bør begrenses. Beregninger fra aktuar viser at forventede utbetalinger knyttet til engangsstønad ved død vil dobles frem mot år 2047 dersom ingenting gjøres. Det ble i 2019 utbetalt om lag

kr 21,5 millioner i engangsstønad ved død, mot kr 15,6 millioner i 2018. Styret ønsker å opprettholde ytelsen, men har kommet til at det er rimelig at engangsstønaden ved død reduseres.

SOP har siden 1998 hatt en samarbeidsavtale med Modum Bad v/Ressurssenteret Villa Sana med en avtalt leveranse av kurs og rådgivning av leger. På bakgrunn av økt etterspørsel etter tilbudene ved Villa Sana, ble det inngått en ny avtale med Modum Bad om økonomisk støtte til Villa Sana gjeldende fra 1.1.2019. Rammen ble økt med kr 600 000 slik at vederlaget for 2019 ble fastsatt til kr 5,3 millioner. På tross av dette har ikke Villa Sana klart å møte den stadig økende etterspørselen etter kurs og rådgivning, spesielt blant de yngste legene. Som en forsøksordning skal det derfor avvikles to ekstra kurs som legges til Kildehuset i starten av 2020. Det legges i tillegg opp til en kapasitetsøkning på 15 % for 2020. SOPs styre vil følge utviklingen tett.

I 2019 etablerte SOP, sammen med Legeforeningen, et behandlingstilbud for leger med rusproblemer. Hjelpetilbudet er lagt til Trasoppklinikken i Oslo. Dette er et samarbeidsprosjekt over tre år der målsettingen er et lavterskeltilbud for leger med rusproblemer. Prosjektet vil bli evaluert underveis og ved prosjektets slutt. SOP skal dekke 1/3 av kostnadene ved prosjektet. Det er budsjettert med kr 67 000 for 2020.

SOPs styre har gjennom de siste årene hatt spesiell oppmerksomhet på hvordan SOP kan opprettholde sin finansielle bærekraft fremover i tid. Dette må skje i en kombinasjon av tilførsel av friske midler til ordningen, vurdering av SOPs ytelse samt god forvaltning av SOPs kapital. Legeforeningens sentralstyre har blitt fortløpende orientert om behovet for friske midler dersom SOP skal være en ordning også for fremtidens leger. Styret er tilfreds med at SOP i forbindelse med forhandlingene om normaltariffen i 2019 fikk tilført i overkant av kr 40 millioner for perioden 1.7.2019 – 1.7.2020, mot ca. kr 20 millioner i forrige periode.

Styret har vedtatt en endring i ordningens investeringsstrategi. Det legges opp til en gradvis økning av aksjeandelen fra dagens 40 % til 50 % i løpet 2020. Dette for å øke forventet avkastning og dermed øke SOPs forventede levetid. Økningen finansieres ved tilsvarende reduksjon i renteporteføljene hvor SOP selger seg helt ut av aktivaklassen norske obligasjoner.

### **SOPs kapital**

Hoveddelen av kapitalen til SOP er plassert i henholdsvis aksjer, renter og eiendom. Børsåret 2019 var det nest beste på 20 år. Ved inngangen til 2019 snudde sentimentet brått fra tungsinn til eufori, og innledet det som skulle vise seg å bli et sterkt år for aksjemarkedene. For året sett under ett steg den ledende børsindeksen i USA, S&P 500, 31,5 % målt i USD. Oslo Børs utviklet seg noe svakere enn de internasjonale børsene med en samlet oppgang på 16,5 % (OSEBX). Den norske oppturen ble dempet av flere børslokomotiver, blant annet Equinor, Norsk Hydro og Telenor. Den samlede oppgangen i aksjemarkedene kan virke voldsom, men mye kom i kjølvannet av den kraftige korreksjonen i fjerde kvartal 2018. Usikkerhet rundt

retningen i verdensøkonomien gjorde at sentimentet snudde brått og med store utslag flere ganger i 2019. Den svake utviklingen i ledende indikatorer i starten av året, gjorde at vekstforventningene falt. Dette ble raskt priset inn i obligasjonsmarkedet, hvor lange renter falt til nær historiske bunnivåer, for så å korrigere noe opp.

Det siste året understreker at det å treffe aksjemarkedenes mange topper og bunner kan være vanskelig. I årene fremover står verden sannsynligvis ovenfor betydelige teknologiske fremskritt, velstandsøkning i fremvoksende økonomier og fokus på bærekraftige løsninger. Det vil by på muligheter for aktive forvaltere. Inn i 2020 fremstår aksjer stadig som det beste alternativet.

Investeringsporteføljen er godt diversifisert i henholdsvis aksjer, eiendom og rentebærende papirer. God diversifisering reduserer porteføljens risiko.

SOP følger de samme investeringsbegrensninger som norske livsforsikringselskaper. SOP er imidlertid ikke underlagt garantiforpliktelser slik tilfellet er i livsforsikringselskaper. SOP har derfor større frihetsgrad ved allokering av kapitalen.

Kapitalen var per 31.12.2019 fordelt på 15 forvaltningsmandater. Dette inkluderer et valutasikringsmandat som sikrer utenlandsinvesteringer mot svingninger i alle ledende valutaer.

Samtlige av SOP sine investeringer er underlagt såkalt etisk screening. Dette innebærer at alle porteføljer er screenet for verdipapirer som er relatert til landminer, klasebomber, atomvåpenindustri og tobakk (produksjon og salg). SOPs investeringer skal også underlegges FNs 10 Global Compact -regler. Dette innebærer at investeringsporteføljen i tillegg er renset for selskaper som opptrer i strid med minst ett av nedenstående kriterier:

- Bryter med menneskerettighetene
- Bryter med arbeidstakerrettigheter
- Forårsaker alvorlig miljødeleggelse
- Er involvert i korrupsjon

### **Endring av investeringsstrategi i 2020**

SOPs styre vedtok 7.11.2019 at aksjeandelen skal økes med 10 %-poeng til 50 %. Økningen i aksjeandel gjøres for å øke den langsiktige avkastningsforventningen i ordningen for således å gjøre stiftelsen i stand til å møte fremtidige forpliktelser knyttet til avbruddsytelser.

Implementering gjennomføres i løpet av 2020. Ny sammensetning av porteføljen innebærer en 5 % andel i norske aksjer, 40 % i globale aksjer – all country (developed markets + emerging markets) og 5 % i globale aksjer – emerging markets. Norske obligasjoner fjernes fra strategien og andelen med globale obligasjoner reduseres med 4 %-poeng til 33 %. Lånet til Christiania Torv AS økes med 4 %-poeng til 6,5 %

| Aktiva klasser          | Strategi 31.12.2019 | Strategi 30.06.2020 |
|-------------------------|---------------------|---------------------|
| Globale aksjer          | 32,50 %             | 45,00 %             |
| Norske aksjer           | 7,50 %              | 5,00 %              |
| <b>Sum aksjer</b>       | <b>40,00 %</b>      | <b>50,00 %</b>      |
| Globale obligasjoner    | 37,00 %             | 33,00 %             |
| Norske obligasjoner     | 11,00 %             | 0,00 %              |
| <b>Sum obligasjoner</b> | <b>48,00 %</b>      | <b>33,00 %</b>      |
| <b>Eiendom</b>          | <b>9,00 %</b>       | <b>10,00 %</b>      |
| Lån CT                  | 2,50 %              | 6,50 %              |
| <b>Bank</b>             | <b>0,50 %</b>       | <b>0,50 %</b>       |
| <b>TOTAL</b>            | <b>100,00 %</b>     | <b>100,00 %</b>     |

SOP styret innvilget den 12.9.2019 et lån med kredittramme på kr 215 millioner til Christiania Torv AS. Renten er satt til 100 basispunkter (ett % -poeng) over renten på statsobligasjonsrenter med løpetid 10 år på tidspunktet for start låneopptak i juli 2019, dvs. 2,43 %. Lånet nedbetales som et serielån over 22 år.

## Resultatregnskapet

### Inntekter

I forbindelse med forhandlingene om normaltariffen i 2019 fikk SOP tildelt om lag kr 40,2 millioner for avtaleperioden 1.7.2019 – 30.6.2020. 50 % av dette sammen med 50 % av tildelingen for forrige avtaleperiode, er regnskapsført som driftsinntekt med kr 30 millioner i 2019.

Kapitalforvaltningen fikk en avkastning i 2019 på ca. kr 593 millioner. Den verdjusterte avkastningen av investert kapital var 11,9 %. Dette er 1,7 % -poeng bedre enn porteføljens referanseindeks.

### Kostnader

Administrasjonskostnadene er økt med 12,0 %, fra ca. kr 19,0 millioner i 2018 til ca. kr 21,3 millioner i 2019. I tillegg til at forretningsfører har oppjustert administrasjonskostnadene på grunn av generell lønnsvekst, har forvaltningsavgift til Gabler økt med ca. kr 1,2 millioner sammenlignet med 2018. Utgifter til konsulentbistand har siden 2018 økt med ca. kr 0,7 millioner. Økningen kommer fra arbeidet konsultentskapet Cambie AS v/Caspar Holter har gjort i forbindelse med forvaltersøk og etablering av ny investeringsstrategi.

### Ytelser til stønadsberettigede

Utbetaling av stønader fra ordningen økte fra kr 233,6 millioner i 2018 til om lag kr 278 millioner i 2019. Den største prosentvise økningen kan knyttes til utbetaling av fødselsstønad til menn, men også fødselsstønad til kvinner samt utbetaling av sykehjelp øker betydelig. Dette har vært en tilsiktet endring, da styret i 2018 økte satser for inntektskompensasjon for både sykehjelp og fødselsstønad som ledd i arbeidet med å øke rekrutteringen innenfor

fastlegeordningen. Resultatet av vedtektsendringen har ikke bare gitt økte utbetalinger til den enkelte lege, men også medvirket til at antall søknader som har blitt innvilget har gått opp fra 2018 til 2019. Totalt mottok 546 leger avbruddsytelser fra SOP i 2019, mot 448 i 2018.

Pensjonsutbetalingene har økt med 13,4 % fra 2018 til 2019. Det er økningen i antall alderspensjonister som bidrar til dette. Fra 2018 til 2019 utgjør netto tilvekst av alderspensjonister 103 personer. Det forventes en kraftig vekst i antall alderspensjonister de nærmeste årene, med en forventet topp rundt år 2025. Deretter forventes en gradvis reduksjon av antall leger med mulig rett til alderspensjon fra SOP.

#### **Tabellen nedenfor viser antallet pensjonister fordelt på ytelsestyper per 31.12.2019**

|                                 | <b>Antall totalt</b> | <b>Kvinner</b> | <b>Menn</b> |
|---------------------------------|----------------------|----------------|-------------|
| Alderspensjon livsvarig         | 572                  | 132            | 440         |
| Alderspensjon 10 års utbetaling | 479                  | 77             | 402         |
| Alderspensjon til fylte 77 år   | 245                  | 38             | 207         |
| Uførepensjon                    | 160                  | 83             | 77          |
| Ektefellepensjon                | 258                  | 245            | 13          |
| Barnpensjon                     | 31                   | 15             | 16          |
| Sum                             | 1745                 | 590            | 1155        |

#### **Andre stønader**

I henhold til SOPs formålsparagraf (§ 2 i vedtektene) kan det ytes støtte til kollektive sykdomsforebyggende tiltak for medlemmer og kollektive sosiale tiltak til beste for medlemmer/ektefeller som er blitt pensjonister. Med hjemmel i denne bestemmelsen har SOP siden 1993 bidratt til finansieringen av Legeforskningsinstituttet for deres arbeid med forskning på legers helse. Videre ble det utbetalt støtte til Legeforeningens fylkesvise kollegiale støttearbeid, til det forebyggende behandlingstilbudet Villa Sana på Modum Bad, pensjonsforberedende kurs samt til kurs i regi av Eldre legers forening. I alt ble det i 2019 utbetalt kr 12,9 millioner i prosjektstøtte til nevnte formål.

#### **Balansen**

Stiftelsens bokførte total kapital per 31.12.2019 var kr 5 241 millioner, en økning på ca. kr 292 millioner fra 2018. Verdipapirporteføljens kursreserve har i løpet av 2019 økt med ca. kr 431 millioner til ca. kr 1 482 millioner. I løpet av året realiserte SOP gevinster på ca. kr 196 millioner og hadde ingen tap i forbindelse med salg av verdipapirer. Verdipapirporteføljen er vurdert til virkelig verdi pr 31.12.2019.

Verdipapirporteføljen er fordelt mellom aktivaklasser i henhold til nedenstående tabell (inkl. opptjente ikke forfalte renter samt inkl. skyldig forvaltningshonorar, alle beløp i hele tusen):



|                              |           |
|------------------------------|-----------|
| Norske rentebærende papirer  | 481 330   |
| Globale rentebærende papirer | 1 872 744 |
| Norske aksjer                | 404 691   |
| Globale aksjer               | 1 706 837 |
| Eiendomsfond Norge           | 528 207   |
| Sum                          | 4 993 809 |

For øvrig var kapitalen plassert i utlån (Christiania Torv AS), driftsmidler og bankinnskudd.

Samlet bokførte forpliktelser utgjorde per 31.12.2019 omlag kr 5 211 millioner. Av dette utgjorde påløpte pensjonsforpliktelser ca. kr 3 792 millioner. Det er avsatt i størrelsesorden kr 1 418 millioner til andre ytelser.

### **Fortsatt drift**

Årsregnskapet er utarbeidet med fortsatt drift som forutsetning.

### **Arbeidsmiljø**

Ordnningen har ikke egne ansatte.

### **Likestilling**

I og med at ordningen ikke har egne ansatte, knytter hensynet til likestilling seg til valg av styremedlemmer samt gjennom utformingen av ytelsene. To av styrets fem medlemmer i 2019 er kvinner.

### **Påvirkning av det ytre miljø**

Det ytre miljø forurenses ikke av SOPs virksomhet.

### **Forslag til disponering av årsresultat**

Årets overskudd på kr 8 620 022 overføres til annen egenkapital.

### **Styrets vurdering**

Resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets mening fyllestgjørende informasjon om virksomheten i Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger i 2019.

## Utviklingen fremover

SOPs ytelser bør være preget av forutsigbarhet.

Alderssammensetningen av næringsdrivende leger vil fortsatt medføre økte utbetalinger i årene fremover. SOPs styre har i 2019 fortsatt sitt strategiske arbeid for å møte denne utviklingen. I samarbeid med Legeforeningen søker SOP å oppnå økte avsetninger ved Normaltarifforhandlingene. Sammensetningen av SOPs forvaltning endres, og investeringen i globale aksjer økes nå gradvis på bekostning av norske og nordiske obligasjoner. Dette arbeidet ble påbegynt i 2018, videreført i 2019 og vil fortsette i 2020. SOP har i tillegg redusert ytelsen engangsstønad ved død.

Styret vil fortsatt ha et høyt engasjement for å sikre at ordningens kapital forvaltes på en slik måte at hensynene til forsvarlighet og avkastning balanseres, og at dette skal skje innenfor rammen av den etiske forvaltningen som ligger til grunn for plasseringen av SOPs midler.

## Finansiell risiko

Stiftelsens investeringer i globale aksjer og renter er valutasikret og stiftelsen er således ikke eksponert for valutarisiko. SOPs aksjeporteføljer er brede og gjennomgående indekxnære. Porteføljene er således eksponert for den generelle markedsrisikoen i aksjemarkedene, men i liten grad eksponert for spesifikk risiko knyttet til enkeltelskaper. Den siste tidens utvikling i finansmarkedene forårsaket av koronaviruset og kollaps av oljepris bidrar til å forvente lavere avkastning i 2020 for SOP sine investeringer. Plasseringene i rentebærende papirer i Norge har med en gjennomsnittlig durasjon på ca. 2,1 år, moderat risiko for kursfall (diskonteringstap) ved fremtidig økning i rentenivået. De globale renteinvesteringene har en gjennomsnittlig durasjon på ca. 1,2 år og det stilles strenge krav til kreditt-rating (minimum "investment grade"). SOP er således ikke investert i obligasjoner med høy risiko, såkalte "high yield" -obligasjoner. Likviditeten i stiftelsen vurderes som god.

Den siste tidens utvikling i finansmarkedene forårsaket av koronaviruset og kollaps av oljepris, bidrar til forventet lavere avkastning i 2020.

Oslo, 10.3.2020

  
Hans Kristian Bakke  
leder

  
Signe Marit Stephanides

  
Anne Mathilde Hanstad

  
Arne Laudal Reifsum

  
Anita Mølmesdal Sivertsen

  
Geir Riise  
forretningsfører





# Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP)

## Resultatregnskap

|   | Noter | Regnskap<br>2019   | Regnskap<br>2018    | Regnskap<br>2017   |
|---|-------|--------------------|---------------------|--------------------|
| <b>Driftsinntekter</b>                  |       |                    |                     |                    |
| Overføring fra Folketrygden             | 4     | 29 958 072         | 19 335 000          | 15 851 496         |
| Kursinntekter                           | 9     | 340 700            | 293 700             | 229 500            |
| Andre inntekter                         |       | 29 593             | 402 223             | 370 110            |
| Renteinntekter                          | 5     | 5 210 601          | 13 268 092          | 29 225 670         |
| Valutagevinst                           | 6     | 62 589 624         | 112 274 600         | 135 441 585        |
| Utbytte eiendomsfond                    |       | 29 675 382         | 18 100 497          | 20 902 126         |
| Kursgevinst verdipapirer                |       | 196 679 013        | 189 789 491         | 201 040 700        |
| Verdijustering verdipapirer             | 16    | 431 499 895        | 0                   | 287 278 571        |
| Aksjeutbytte Christiania Torv           |       | 0                  | 0                   | 3 000 000          |
| Reversering av tidligere nedskrivning   |       | 0                  | 8 500 000           | 0                  |
| <b>Sum driftsinntekter</b>              |       | <b>755 982 880</b> | <b>361 963 603</b>  | <b>693 339 757</b> |
| <b>Driftskostnader</b>                  |       |                    |                     |                    |
| Diverse ytelser                         | 7     | 90 903 744         | 68 629 800          | 64 732 055         |
| Pensjoner                               | 8,18  | 187 036 019        | 164 920 465         | 149 168 730        |
| Støtte til prosjekter                   | 9     | 12 903 794         | 12 795 822          | 11 885 896         |
| Kurstap verdipapirer                    |       | 0                  | 4 974 098           | 32 357 015         |
| Verdijustering verdipapirer             |       | 0                  | 237 531 190         | 0                  |
| Valutatap                               | 6     | 132 763 794        | 175 451 384         | 122 531 471        |
| Kostnader kapitalforvaltning            |       | 18 808 097         | 19 740 738          | 18 776 381         |
| Administrasjonskostnader                | 10,17 | 21 322 677         | 19 031 300          | 17 372 713         |
| Endring avsetning til pensjoner         | 11    | -76 468 432        | -81 995 540         | -323 883 389       |
| Endring andre avsetninger               | 11    | 360 093 166        | -113 711 725        | 491 444 665        |
| <b>Sum driftskostnader</b>              |       | <b>747 362 858</b> | <b>507 367 532</b>  | <b>584 385 537</b> |
| <b>Driftsresultat før skattekostnad</b> |       | <b>8 620 022</b>   | <b>-145 403 929</b> | <b>108 954 220</b> |
| Skattekostnad                           | 14    | 0                  | 102 971             | -531 979           |
| <b>Resultat etter skattekostnad</b>     |       | <b>8 620 022</b>   | <b>-145 506 900</b> | <b>109 486 199</b> |
| <b>Overføringer</b>                     |       |                    |                     |                    |
| Overføring til/fra(-) annen egenkapital | 20    | 8 620 022          | -145 506 900        | 109 486 199        |
| <b>Sum overføringer</b>                 |       | <b>8 620 022</b>   | <b>-145 506 900</b> | <b>109 486 199</b> |



# Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP)

## Balanse

|                                      | Noter | 31. desember<br>2019 | 31. desember<br>2018 | 31. desember<br>2017 |
|--------------------------------------|-------|----------------------|----------------------|----------------------|
| <b>EIENDELER</b>                     |       |                      |                      |                      |
| <b>Anleggsmidler</b>                 |       |                      |                      |                      |
| <b>Varige driftsmidler</b>           |       |                      |                      |                      |
| IT-system                            | 15    | 955 047              | 0                    | 0                    |
| <b>Sum varige driftsmidler</b>       |       | <b>955 047</b>       | <b>0</b>             | <b>0</b>             |
| <b>Finansielle anleggsmidler</b>     |       |                      |                      |                      |
| Lån til tilknyttet selskap           | 12    | 200 132 238          | 85 000 000           | 91 000 000           |
| Andre aksjer                         | 13    | 15 000 000           | 15 000 000           | 6 500 000            |
| <b>Sum finansielle anleggsmidler</b> |       | <b>215 132 238</b>   | <b>100 000 000</b>   | <b>97 500 000</b>    |
| <b>Sum anleggsmidler</b>             |       | <b>216 087 285</b>   | <b>100 000 000</b>   | <b>97 500 000</b>    |
| <b>Omløpsmidler</b>                  |       |                      |                      |                      |
| <b>Fordringer</b>                    |       |                      |                      |                      |
| Kundefordringer                      |       | 2 416 350            | 0                    | 4 990 225            |
| Opptjente inntekter                  |       | 2 584 279            | 2 584 279            | 2 584 279            |
| Opptjente, ikke forfalte renter      |       | 0                    | 20 598               | 5 711 288            |
| Andre kortsiktige fordringer         |       | 489 929              | 0                    | 293 996              |
| <b>Sum fordringer</b>                |       | <b>5 490 558</b>     | <b>2 604 877</b>     | <b>13 579 787</b>    |
| <b>Investeringer</b>                 |       |                      |                      |                      |
| Markedsbaserte aksjer                | 16    | 2 111 528 480        | 1 830 269 435        | 2 171 165 041        |
| Selskapsandeler/eiendom              | 16    | 528 207 400          | 530 792 800          | 518 647 200          |
| Markedsbaserte obligasjoner          | 16    | 2 354 074 600        | 2 447 186 300        | 2 459 592 547        |
| <b>Sum investeringer</b>             |       | <b>4 993 810 480</b> | <b>4 808 248 535</b> | <b>5 149 404 788</b> |
| <b>Bankinnskudd</b>                  | 19    | <b>25 274 893</b>    | <b>37 936 772</b>    | <b>29 168 858</b>    |
| <b>Sum omløpsmidler</b>              |       | <b>5 024 575 931</b> | <b>4 848 790 184</b> | <b>5 192 153 433</b> |
| <b>Sum eiendeler</b>                 |       | <b>5 240 663 216</b> | <b>4 948 790 184</b> | <b>5 289 653 433</b> |

# Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP)

## Balanse

|   | Noter | 31. desember<br>2019 | 31. desember<br>2018 | 31. desember<br>2017 |
|---|-------|----------------------|----------------------|----------------------|
| <b>EGENKAPITAL OG GJELD</b>             |       |                      |                      |                      |
| <b>Egenkapital</b>                      |       |                      |                      |                      |
| <b>Innskutt egenkapital</b>             |       |                      |                      |                      |
| Grunnkapital                            |       | 14 950 000           | 14 950 000           | 14 950 000           |
| <b>Sum innskutt egenkapital</b>         |       | <b>14 950 000</b>    | <b>14 950 000</b>    | <b>14 950 000</b>    |
| <b>Opptjent egenkapital</b>             |       |                      |                      |                      |
| Annen egenkapital                       |       | 8 620 022            | 0                    | 145 506 900          |
| <b>Sum opptjent egenkapital</b>         |       | <b>8 620 022</b>     | <b>0</b>             | <b>145 506 900</b>   |
| <b>Sum egenkapital</b>                  | 20    | <b>23 570 022</b>    | <b>14 950 000</b>    | <b>160 456 900</b>   |
| <b>Gjeld</b>                            |       |                      |                      |                      |
| <b>Avsetninger for forpliktelser</b>    |       |                      |                      |                      |
| Pensjonsforpliktelser                   | 11    | 3 792 275 393        | 3 868 743 825        | 3 950 739 365        |
| Andre avsetninger                       | 11    | 1 418 411 016        | 1 058 317 850        | 1 172 029 575        |
| <b>Sum avsetninger og forpliktelser</b> |       | <b>5 210 686 409</b> | <b>4 927 061 675</b> | <b>5 122 768 940</b> |
| <b>Sum langsiktig gjeld</b>             |       | <b>5 210 686 409</b> | <b>4 927 061 675</b> | <b>5 122 768 940</b> |
| <b>Kortsiktig gjeld</b>                 |       |                      |                      |                      |
| Leverandørgjeld                         |       | 1 822 954            | 1 999 856            | 1 819 819            |
| Offentlige trekk og avgifter            |       | 274 164              | 342 334              | 345 963              |
| Annen kortsiktig gjeld                  |       | 4 309 667            | 4 436 319            | 4 261 811            |
| <b>Sum kortsiktig gjeld</b>             |       | <b>6 406 785</b>     | <b>6 778 509</b>     | <b>6 427 592</b>     |
| <b>Sum gjeld</b>                        |       | <b>5 217 093 194</b> | <b>4 933 840 184</b> | <b>5 129 196 532</b> |
| <b>Sum egenkapital og gjeld</b>         |       | <b>5 240 663 216</b> | <b>4 948 790 184</b> | <b>5 289 653 433</b> |


Oslo, 10. mars 2020

  
Hans Kristian Bakke  
leder

  
Signe Marit Stephanides

  
Anita Mølmesdal Sivertsen

  
Anne Mathilde Hanstad

  
Arne Refsum

  
Geir Riise  
forretningsfører

## Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP)

### Kontantstrømoppstilling

|  | 2019         | 2018           | 2017         |
|--|--------------|----------------|--------------|
| Likvider tilført/brukt på virksomheten       |              |                |              |
| Tilført fra årets virksomhet 1)              | -619 558 886 | -92 791 103    | -346 476 056 |
| Endring kortsiktige fordringer               | -2 885 681   | 10 974 910     | -2 838 209   |
| Endring annen langsiktig gjeld               | 283 624 734  | -195 707 265   | 167 561 276  |
| Endring kortsiktig gjeld                     | -371 724     | 350 917        | -202 108     |
| Sum likvider tilført/brukt på virksomheten   | -339 191 557 | -277 172 541   | -181 955 097 |
| Likvider tilført/brukt på investeringer      |              |                |              |
| Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler | -955 047     | 0              | 0            |
| Investert i verdipapirer                     | -102 589 624 | -1 298 852 986 | -243 440 024 |
| Salg av verdipapirer                         | 545 206 586  | 1 587 293 440  | 410 398 332  |
| Netto tilgang utlån                          | -115 132 238 | -2 500 000     | 6 000 000    |
| Sum likvider tilført/brukt på investeringer  | 326 529 677  | 285 940 454    | 172 958 309  |
| Netto endring i likvider gjennom året        | -12 661 880  | 8 767 913      | -8 996 789   |
| Likviditetsbeholdning 1.1                    | 37 936 772   | 29 168 858     | 38 165 650   |
| Likviditetsbeholdning 31.12                  | 25 274 893   | 37 936 772     | 29 168 858   |
| 1) Dette tallet fremkommer slik:             |              |                |              |
| Årsresultat                                  | 8 620 022    | -145 506 900   | 109 486 199  |
| Netto gevinst/tap(+) verdipapirer            | -196 679 013 | -184 815 393   | -168 683 685 |
| Verdijustering verdipapirer                  | -431 499 895 | 237 531 190    | -287 278 571 |
| Tilført fra årets virksomhet                 | -619 558 886 | -92 791 103    | -346 476 056 |





## Noter til regnskapet for 2019

### **Note 1**                      **Regnskapsprinsipper**

Årsregnskapet er utarbeidet etter norske regnskapsprinsipper og satt opp i henhold til regnskapsloven 1998.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmiddel. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Anleggsmidler med begrenset levetid avskrives planmessig over forventet økonomisk levetid. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av rentendring.

Investeringer i tilknyttede selskaper er vurdert til anskaffelseskost.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Verdien av verdipapirer styres risikomessig samlet og er således vurdert som en handelsportefølje etter virkelig verdi på balansedagen og urealisert gevinst og urealisert tap er resultatført. Utbytte inntektsføres når det mottas. Renteinntekter og gevinster inntektsføres når de tilordnes.

Tilskudd inntektsføres i den periode de er bevilget. Kursinntekter inntektsføres når kurset er gjennomført.

Avkastning fra kapitalforvaltningen er presentert som bruttostørrelser ved at kursgevinster er klassifisert som driftsinntekter og kurstap som driftskostnad.

Virksomheten i stiftelsen er skattepliktig.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort. I den grad stiftelsen har netto skattepliktig formue, belastes stiftelsen med 0,3 % formuesskatt.

Kontantstrømoppstillingen viser netto kontantstrømmer gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Likviditetsbeholdning består av bankinnskudd.

## Note 2 Finansiell markedsrisiko

Kapitalen til SOP er forvaltet etter de samme regler som gjelder for kapitalforvaltning i livsforsikringselskaper og pensjonskasser.

|                         | <b>Strategi<br/>Pr 31.12.19</b> | <b>Markedsverdi i %<br/>Pr 31.12.19</b> |
|-------------------------|---------------------------------|---|
| Norske aksjer           | 7,5 %                           | 7,8 %                                   |
| Globale aksjer          | 32,5 %                          | 32,7 %                                  |
| Eiendom                 | 9,0 %                           | 10,1 %                                  |
| Globale obligasjoner    | 37,0 %                          | 35,9 %                                  |
| Norske obligasjoner     | 11,0 %                          | 9,2 %                                   |
| Pengemarked             | 0,5 %                           | 0,5 %                                   |
| Utlån- Christiania Torv | 2,5 %                           | 3,8 %                                   |
| <b>Totalt</b>           | <b>100,0 %</b>                  | <b>100,0 %</b>                          |

Investeringsstrategien innebærer at porteføljen rebalanseres til strategiske basisvekter hver tredje måned.

SOPs utenlandsinvesteringer er valutasikret mot alle ledende valutaer – herunder USD, CAD, EUR, JPY, GBP og CHF. Valutasikringen av globale aksjer er organisert som et separat investeringsmandat i Northern Trust. For de globale renteinvesteringene er valutasikringen inkludert i de respektive investeringsmandatene hos henholdsvis Pimco og Quoniam. Den balanseførte verdien av utenlandsinvesteringene er ved årsskiftet vurdert etter valutakurs på balansedagen justert for markedsverdien av valutasikringsforretningene.

## Note 3 Ny investeringsstrategi i 2020

SOPs styre vedtok 7.11.2019 endring i porteføljens investeringsstrategi med implementering i 2020. Det legges opp til en gradvis økning av aksjeandelen fra dagens 40 % til 50 %. Dette gjøres for å øke forventet avkastning og derved utvide SOPs forventede levetid. Økningen finansieres ved tilsvarende reduksjon i renteporteføljene hvor SOP selger seg helt ut av aktivaklassen norske obligasjoner.

|                         | <b>Strategi<br/>Pr 31.12.19</b> | <b>Strategi<br/>2020</b> |
|-------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| Norske aksjer           | 7,5 %                           | 5,0 %                    |
| Globale aksjer          | 32,5 %                          | 45,0 %                   |
| Eiendom                 | 9,0 %                           | 10,0 %                   |
| Globale obligasjoner    | 37,0 %                          | 33,0 %                   |
| Norske obligasjoner     | 11,0 %                          | 0,0 %                    |
| Pengemarked             | 0,5 %                           | 0,5 %                    |
| Utlån- Christiania Torv | 2,5 %                           | 6,5 %                    |
| <b>Totalt</b>           | <b>100,0 %</b>                  | <b>100,0 %</b>           |

SOPs styre innvilget den 12.9.2019 et lån med kredittramme på kr 215 millioner til Christiania Torv AS. Renten er satt til 100 basispunkter (ett % -poeng) over renten på statsobligasjonsrenter med løpetid 10 år, dvs. 2,43 %. Lånet nedbetales som et serielån over 22 år.

#### Note 4      **Overføring fra Folketrygden**

Med bakgrunn i de årlige tarifforhandlingene mellom Legeforeningen, Staten og KS, ble det i 2019 overført kr 29 958 072 fra Folketrygden til SOP. Overføringen er klassifisert som driftsinntekt i resultatregnskapet.

#### Note 5      **Renteinntekter**

|                                 | 2019             | 2018              | 2017              |
|---------------------------------|------------------|-------------------|-------------------|
| Av obligasjoner og sertifikater | 628 351          | 9 231 078         | 24 992 366        |
| Av bankinnskudd                 | 410 971          | 278 532           | 214 268           |
| Andre renteinntekter            | 4 171 279        | 3 758 482         | 4 019 035         |
| <b>Sum renteinntekter</b>       | <b>5 210 601</b> | <b>13 268 092</b> | <b>29 225 670</b> |

#### Note 6      **Gevinst og tap på valutasikring**

Som nevnt i note 2, er valutasikring av globale aksjer samlet i et separat investeringsmandat som administreres av Northern Trust. Året 2019 var preget av store svingninger i valutamarkedet, og sammenlignet mot de store valutaene har den norske kronen vært svak fra juli til begynnelsen av desember.

|                          | 2019               |
|--------------------------|--------------------|
| <b>Valutagevinst</b>     |                    |
| Valutagevinst mars       | 41 091 998         |
| Valutagevinst desember   | 21 497 626         |
| <b>Sum valutagevinst</b> | <b>62 589 624</b>  |
| <b>Valutatap</b>         |                    |
| Valutatap juni           | 28 777 741         |
| Valutatap september      | 103 986 053        |
| <b>Sum valutatap</b>     | <b>132 763 794</b> |

Samtlige globale investeringer er valutasikret. Dette innebærer at de globale investeringene samlet sett hverken har gevinst eller tap på valutasvingninger.

### Note 7 Diverse ytelser

|   | 2019              | 2018              | 2017              |
|---|-------------------|-------------------|-------------------|
| Sykehjelp   | 35 244 445        | 28 364 747        | 30 375 324        |
| Svangerskapsstønad kvinner                              | 20 683 839        | 16 340 434        | 12 474 904        |
| Svangerskapsstønad menn                                 | 11 279 779        | 6 916 536         | 5 937 848         |
| Adopsjon  | 64 648            | 0                 | 0                 |
| Pleiepenger   | 2 180 051         | 1 411 343         | 240 054           |
| Engangsstønad ved død                                   | 21 450 982        | 15 596 740        | 15 666 895        |
| Støtte til enker etter leger som falt utenfor medlemsk. | 0                 | 0                 | 37 030            |
| <b>Sum diverse ytelser</b>                              | <b>90 903 744</b> | <b>68 629 800</b> | <b>64 732 055</b> |

### Note 8 Pensjoner

|                            | 2019               | 2018               | 2017               |
|----------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| Alderspensjon              | 150 978 330        | 130 970 776        | 112 631 023        |
| Ektefelle- og barnepensjon | 13 773 424         | 14 358 578         | 15 011 564         |
| Uførepensjon               | 22 248 266         | 19 555 111         | 21 490 143         |
| Pensjonsansvar             | 36 000             | 36 000             | 36 000             |
| <b>Sum pensjoner</b>       | <b>187 036 019</b> | <b>164 920 465</b> | <b>149 168 730</b> |

### Note 9 Støtte til prosjekter

|  | 2019              | 2018              | 2017              |
|--|-------------------|-------------------|-------------------|
| Forskningsinstituttet                                | 5 005 224         | 4 907 649         | 4 781 217         |
| Modum Bad  | 5 485 000         | 5 190 594         | 4 534 408         |
| Individuell støtte Modum Bad                         | 197 963           | 192 628           | 209 683           |
| Aktivitet vedr. Legefor. koord. helse og omsorgsutv. | 1 587 325         | 1 762 669         | 1 193 853         |
| Pensjonistforberedende kurs                          | 379 531           | 562 282           | 816 734           |
| Aktivitet Trasopplekliniken                          | 48 750            | 0                 | 0                 |
| Eldre legers forening                                | 200 000           | 150 000           | 350 000           |
| Diverse støtte                                       | 0                 | 30 000            | 0                 |
| <b>Sum støtte til prosjekter</b>                     | <b>12 903 794</b> | <b>12 795 822</b> | <b>11 885 896</b> |

| Pensjonistforberedende kurs | 2019           | 2018           | 2017           |
|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Driftsinntekter</b>      |                |                |                |
| Kursinntekter               | 340 700        | 293 700        | 229 500        |
| <b>Sum driftsinntekter</b>  | <b>340 700</b> | <b>293 700</b> | <b>229 500</b> |

### Note 10 Administrasjonskostnader

|   | 2019              | 2018              | 2017              |
|---|-------------------|-------------------|-------------------|
| Forvaltningsavgift til Gabler             | 4 603 292         | 3 410 228         | 3 270 413         |
| Saksbehandling og kapitalforvaltning Dnlf | 12 250 000        | 11 937 500        | 11 352 143        |
| Konsulentbistand                          | 3 736 836         | 2 010 642         | 1 790 028         |
| Revisjonshonorar                          | 309 563           | 269 688           | 267 438           |
| Styrehonorar                              | 378 157           | 366 889           | 354 588           |
| Andre adm.kostnader                       | 999 876           | 1 036 354         | 338 103           |
| <b>Sum administrasjonskostnader</b>       | <b>22 277 724</b> | <b>19 031 300</b> | <b>17 372 713</b> |

## Note 11 Avsetninger 2019

| Pensjonsforpliktelse                                   | 2019               | 2018               | 2017                |
|--|--------------------|--------------------|---------------------|
| <b>Årets avsetninger til pensjon:</b>                  |                    |                    |                     |
| Endring avsetning til løpende pensjoner                | 79 835 832         | -39 188 437        | 90 799 354          |
| Endring avsetning til pensjon for yrkesaktive          | -156 304 264       | -42 807 103        | -414 682 743        |
| Sum netto avsetning til påløpt pensjonsforpliktelse    | -76 468 432        | -81 995 540        | -323 883 389        |
| Endring avsetning til pensjon for fremtidig opptjening | 0                  | 0                  | 0                   |
| <b>Sum årets avsetning til pensjoner</b>               | <b>-76 468 432</b> | <b>-81 995 540</b> | <b>-323 883 389</b> |

| Pensjonsforpliktelse per 31.12         | 2019                 | 2018                 | 2017                 |
|--|----------------------|----------------------|----------------------|
| Løpende pensjoner                      | 1 610 966 288        | 1 531 130 456        | 1 570 318 893        |
| Pensjon for yrkesaktive                | 2 181 309 105        | 2 337 613 369        | 2 380 420 472        |
| <b>Sum påløpt pensjonsforpliktelse</b> | <b>3 792 275 393</b> | <b>3 868 743 825</b> | <b>3 950 739 365</b> |

Avsetningen til pensjon representerer forsikringsteknisk kontantverdi av den totale *pensjonsforpliktelse* ordningen har overfor de pensjonsberettigede leger. De pensjonsberettigede er leger som er autorisert som lege i Norge før 1.1.1993. For ordningens uførepensjon og barnepensjon er pensjonsretten uavhengig av autorisasjonstidspunkt.

Avsetningene til utbetalinger av fremtidige ytelser er beregnet med utgangspunkt i en antakelse om fremtidig fordeling av leger i ulike kategorier legevirkosomhet, med bakgrunn i dagens fordeling til de forskjellige kategorier. Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn for beregningen:

|                                |       |
|--------------------------------|-------|
| Diskonteringsrente:            | 4,5 % |
| Økning i pensjonsgrunnlag:     | 2,3 % |
| G-regulering:                  | 2,3 % |
| Regulering av løpende pensjon: | 2,3 % |



| Andre avsetninger  | 2019               | 2018                | 2017               |
|--|--------------------|---------------------|--------------------|
| <b>Årets avsetninger til sykehjelp, svangerskapsstønad m.v. og utbetalinger ved dødsfall</b>     |                    |                     |                    |
| Sykehjelp, svangerskapsstønad, adopsjonsstønad   | 270 000 000        | 0                   | 381 000 000        |
| Engangsutbetaling ved dødsfall   | -27 000 000        | 0                   | 104 000 000        |
| <b>Sum årets avsetninger til sykehjelp, svangerskapsstønad m.v. og utbetalinger ved dødsfall</b> | <b>243 000 000</b> | <b>0</b>            | <b>485 000 000</b> |
| <b>Årets avsetning til/fra administrasjonsfond</b>   | <b>117 093 166</b> | <b>-113 711 725</b> | <b>6 444 665</b>   |
| <b>Sum årets endring av avsetninger</b>  | <b>360 093 166</b> | <b>-113 711 725</b> | <b>491 444 665</b> |

| Andre avsetninger per 31.12  | 2019                 | 2018                 | 2017                 |
|--|----------------------|----------------------|----------------------|
| <b>Avsetninger til sykehjelp, svangerskapsstønad m.v. og utbetalinger ved dødsfall</b>     |                      |                      |                      |
| Sykehjelp, svangerskapsstønad, adopsjonsstønad   | 1 050 000 000        | 780 000 000          | 780 000 000          |
| Engangsutbetaling v/dødsfall   | 168 000 000          | 195 000 000          | 195 000 000          |
| <b>Sum avsetninger til sykehjelp, svangerskapsstønad m.v. og utbetalinger ved dødsfall</b> | <b>1 218 000 000</b> | <b>975 000 000</b>   | <b>975 000 000</b>   |
| <b>Avsetning til administrasjonsfond</b>   | <b>200 411 016</b>   | <b>83 317 850</b>    | <b>197 029 575</b>   |
| <b>Sum andre avsetninger</b>   | <b>1 418 411 016</b> | <b>1 058 317 850</b> | <b>1 172 029 575</b> |

Avsetninger til sykehjelp, svangerskapsstønad mv. og engangsutbetaling ved død er foretatt på bakgrunn av de utbetalinger som har vært i løpet av de siste år.

Administrasjonsfond er tidligere år beregnet med en avsetning på 4 % av påløpt pensjonsforpliktelse, sykehjelp og svangerskapsstønad, samt engangsstønad ved død. Det er satt av 4 % til administrasjonsfond for 2019.

## Note 12 Lån til tilknyttet selskap

|                                   | 2019               | 2018              | 2017              |
|-----------------------------------|--------------------|-------------------|-------------------|
| Christiania Torv                  | 200 132 238        | 85 000 000        | 91 000 000        |
| <b>Sum pantsikrede fordringer</b> | <b>200 132 238</b> | <b>85 000 000</b> | <b>91 000 000</b> |

Kr. 170 000 000 av fordringer forfaller lenger enn ett år fram i tid.

Den norske legeförening og Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger eier 50 % aksjer hver i Christiania Torv.

### Note 13 Andre aksjer

#### Aksjer i tilknyttede selskaper

|                           | Aksjekapital | Aksjer | Pålydende<br>per aksje | Verdi per<br>31.12.2019 | Verdi per<br>31.12.2018 |
|---------------------------|--------------|--------|------------------------|-------------------------|-------------------------|
| Christiania Torv AS (50%) | 30 000 000   | 30 000 | 500                    | 15 000 000              | 15 000 000              |

#### Egenkapitalutvikling i tilknyttet selskap i 2019

| Christiania Torv AS (SOPs<br>andel 50%) | Beløp             |
|---|-------------------|
| Egenkapital per 1.1. 2019               | 30 546 215        |
| Årsresultat                             | -4 135 139        |
| <b>Egenkapital per 31.12. 2019</b>      | <b>26 411 076</b> |

Egenkapitalen baserer seg på regnskap for 2019 ferdig revidert av revisor.

### Note 14 Skatt

Årets skattekostnad fordeler seg slik:

|                          | 2019     | 2018           | 2017            |
|--------------------------|----------|----------------|-----------------|
| Formuesskatt             | 0        | 102 971        | -531 979        |
| Betalbar skatt           | 0        | 0              | 0               |
| Endring i utsatt skatt   | 0        | 0              | 0               |
| <b>Sum skattekostnad</b> | <b>0</b> | <b>102 971</b> | <b>-531 979</b> |

#### Oversikt over midlertidige forskjeller

Verdien av utsatt skattefordel er satt til kr 0,-.

Fremførbart underskudd beløper seg til kr 1 484 210 113 per 1.1.2019.

### Note 15 Anleggsmidler

|   | IT-system      |
|---|----------------|
| Anskaffelseskost per 1.1. 2019            | 0              |
| Tilgang                                   | 955 047        |
| <b>Anskaffelseskost per 31.12. 2019</b>   | <b>955 047</b> |
| Akkumulerte avskrivninger per 01.01. 2019 | 0              |
| <b>Bokført verdi 31.12. 2019</b>          | <b>955 047</b> |

Tilgang i perioden gjelder utvikling av SOP-sak, et saksbehandlingssystem. Første fase i utviklingen er beregnet til å være ferdig juni 2020 med en avskrivningssats på 20% per år.

## Note 16 Verdpapirer

Per 31.12. 2019 var SOPs verdipapirer allokert slik:

| FORVALTERMANDATER                     | Historisk kost | Kursverdi per 31.12.19 | Over/underkurs |
|---------------------------------------|----------------|------------------------|----------------|
| <b>Aksjer</b>                         |                |                        |                |
| Aksjer global aktiv - Baillie Gifford | 178 366 078    | 476 458 800            | 298 092 722    |
| Aksjer global aktiv - Ardevora        | 199 500 231    | 422 349 600            | 222 849 369    |
| Aksjer global aktiv - Nordea          | 212 357 328    | 408 249 600            | 195 892 272    |
| Aksjer global aktiv - Quoniam         | 201 577 965    | 369 156 800            | 167 578 835    |
| Valutasikring Northern Trust          | 0              | 30 622 680             | 30 622 680     |
| Aksjer OSEBX - Pareto                 | 82 754 565     | 135 352 700            | 52 598 135     |
| Aksjer OSEBX - Alfred Berg            | 81 338 315     | 160 406 000            | 79 067 685     |
| Aksjer OSEBX - Arctic                 | 62 766 355     | 108 932 300            | 46 165 945     |
| Sum aksjer                            | 1 018 660 837  | 2 111 528 480          | 1 092 867 643  |
| <b>Rentepapirer</b>                   |                |                        |                |
| DNB - Norsk rentefond                 | 231 512 599    | 241 504 900            | 9 992 301      |
| Storebrand - Norsk rentefond          | 231 403 234    | 239 825 600            | 8 422 366      |
| Alfred Berg - Nordiske renter         | 568 584 124    | 593 233 000            | 24 648 876     |
| PIMCO globale renter - kort           | 507 760 406    | 625 630 100            | 117 869 694    |
| Quoniam globale renter - kort         | 527 090 389    | 653 881 000            | 126 790 611    |
| Sum rentepapirer                      | 2 066 350 751  | 2 354 074 600          | 287 723 849    |
| <b>Selskapsandeler/eiendom</b>        |                |                        |                |
| Storebrand Eiendomsfond               | 216 562 588    | 270 836 800            | 54 274 212     |
| DNB Scandinavian PropFund 4KS         | 210 000 000    | 257 370 600            | 47 370 600     |
| Sum selskapsandeler/eiendom           | 426 562 588    | 528 207 400            | 101 644 812    |
| Sum totalportefølje                   | 3 511 574 176  | 4 993 810 480          | 1 482 236 304  |

<sup>1)</sup> Verdien av oppgjente ikke forfalte renter, innskudd forvaltningsbankonti, og uoppgjorte transaksjoner i renteporteføljene omfattes ikke av tabellen.

Verdpapirene hadde 1.1.2019 en urealisert gevinst på kr 1 050,7 millioner. En urealisert gevinst per 31.12.2019 på kr 1 482,2 millioner, innebærer en økning i urealisert kursreserve på kr 431,5 millioner i 2019.

### Note 17 Godtgjørelse til ledende personer/styret og revisor

| Godtgjørelse               | Styrehonorar   | Andre honorar | Andre ytelser | Sum            |
|----------------------------|----------------|---------------|---------------|----------------|
| Styrets leder              | 126 052        | 47 040        | 10 586        | 183 678        |
| Styrets nestleder tom 2019 | 63 026         | 0             | 0             | 63 026         |
| Øvrige medlemmer styre     | 189 078        | 42 880        | 846           | 232 804        |
| <b>SUM</b>                 | <b>378 156</b> | <b>89 920</b> | <b>11 432</b> | <b>479 508</b> |

SOP har ikke egne ansatte, og det er ikke utbetalt godtgjørelser til andre enn styret.

Til revisor ble det i 2019 utbetalt kr 309 563 for revisjon og øvrige tjenester. Beløpet fordeler seg som følger:

|                            |                |
|----------------------------|----------------|
| Lovpålagt revisjon         | 255 000        |
| Skatterådgivning           | 50 938         |
| Annen bistand              | 3 625          |
| <b>Sum honorar revisor</b> | <b>309 563</b> |

### Note 18 Skyldig pensjonsansvar

I forbindelse med avviklingen av Den norske legeforenings fond til sykehjelps- og pensjoneringsformål ("Interimsordningen") overtok SOP det økonomiske ansvaret for de gjenværende pensjonister med virkning fra 1.1.1993. I 2019 ble det utbetalt i alt kr 36 000 til pensjonistene.

### Note 19 Innestående bank

Av innestående på bankkonto er kr 213 765 bundet på skattetrekkskonto. Herav er kr 212 300 skyldig skattetrekk.

### Note 20 Egenkapital

|                                    | Grunn-<br>Kapital | Annen<br>egenkapital | Sum               |
|------------------------------------|-------------------|----------------------|-------------------|
| Egenkapital per 1.1. 2019          | 14 950 000        | 0                    | 14 950 000        |
| Årets resultat                     |                   | 8 620 022            | 8 620 022         |
| <b>Egenkapital per 31.12. 2019</b> | <b>14 950 000</b> | <b>8 620 022</b>     | <b>23 570 022</b> |



Til styret i Sykehjelp- og pensjonsordning for leger

## Uavhengig revisors beretning

### Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

#### Konklusjon

Vi har revidert Sykehjelp- og pensjonsordning for legers årsregnskap som viser et overskudd på kr 8 620 022. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

#### Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

#### Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

#### Styret og forretningsførers ansvar for årsregnskapet

Styret og forretningsfører (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.



### *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

### **Uttalelse om øvrige lovmessige krav**

#### *Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.


*Konklusjon om registrering og dokumentasjon*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

*Konklusjon om utdeling og forvaltning*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 10. mars 2020  
RSM Norge AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Paul Thomassen', with a long, sweeping underline.

Paul Thomassen  
Statsautorisert revisor